

Socio-ekonomska analiza in SWOT regije

Hrnelje, 11.5.2006

RRP 2007-2013

Regionalni razvojni center Koper
Centro regionale di sviluppo

RRA Južna Primorska

Socio-ekonomska analiza

- Demografska analiza
- Analiza izobrazbe
- Analiza zaposlenosti, brezposelnosti
- Analiza družbenega in gospodarskega razvoja
- Analiza delovanja gospodarskih družb

Socio-ekonomski kazalci

(AJPES, SURS, ZRSZ, DURS, preračuni na JP)

Podatki do feb. 2006

RRP 2007-2013

Regionalni razvojni center Koper
Centro regionale di sviluppo

RRA Južna Primorska

Prebivalstvo

- Prebivalstvo JP nadpovprečno poraslo (1991-2005 za 6,4%)
 - posledica selitvenega prirasta
 - naravni prirast negativen
- Pričakovana dolžina življenja najdaljša
- Staranje prebivalstva (slabše v kraškem zaledju, depopulacija)
- Napovedi: upadanje prebivalstva, neugodna starostna struktura in staranje prebivalstva

RRP 2007-2013

Regionalni razvojni center Koper
Centro regionale di sviluppo

RRA Južna Primorska

Izobrazba

- Kazalci nadpovprečni – velika prednost regije
- Manjši delež prebivalcev z OŠ (32,4%), večji delež s poklicno in srednjo izobrazbo (53,7%), predvsem z najmanj višjo ali visoko izobrazbo (13,9%)
- Dobrih 65 % prebivalstva JP v starosti 20-24 let je študentov (brez podiplomcev) (SLO 62,5 %)

Zaposlenost

- Stopnja formalne (registr.) zaposlenosti nadpovprečna (JP 58,6 %, SLO 57,7 %)
- 5,8 % vseh delovnih mest v SLO (2/3 na Obali)
- struktura: največ v storitveni dejavnosti (predvsem na Obali, v zaledju več v industriji, kmetijstvu)
- 2000-2005 število delovnih mest nadpovprečno poraslo (2,3 %):
 - največji porast Divača (10,3 %) in Komen (9,7 %)
 - Ilirska Bistrica upad (-4,9 %)
- Dnevne migracije delovne sile

Brezposlenost

- Podpovprečna stopnja registrirane brezposelnosti (JP 7,7 % oz. 75,5 % SLO povprečja), 2001-2005 padla za 1,5 odstotne tč.
- 2001-2005 zmanjšanje stopnje registrirane brezposelnosti za 1,5 odst. točke (več kot SLO povprečje)
- Razlika med obalnim delom (7,9 %) in kraškim zaledjem (7,2%)
- Manjši delež nizko izobraženih, žensk, mladih
- Pomanjkanje delovnih mest za visoko izobražene

RRP 2007-2013

Regionalni razvojni center Koper
Centro regionale di sviluppo
RRA Južna Primorska

Družbeni in gospodarski razvoj

- Po indeksu človekovega razvoja OK regija na 3. mestu (IČR=pričakovana starost, izobrazba, standard)
- Ekonomska moč prebivalstva nadpovprečna, a se zmanjšuje (razlike med občinami)
- 2.826 gospodarskih družb (6,7 % vseh družb)
- Zaposlenih cca. 23.000 delavcev (5 % zaposl. v g.d.)
- 80 % g.d. na Obali zaposluje 77 % delavcev g.d.

Poslovanje gospodarskih družb

- $\frac{3}{4}$ bruto DV v storitvenih dejavnostih, sledi industrija (17,6%), gradbeništvo, kmetijstvo
- DV narašča, 4,4 % nad SLO povprečjem
- Ekonomska moč gospodarstva (DV/preb.) in investicijska aktivnost (izdatki za inv./sred.) nekoliko pod SLO povprečjem
- Gospodarska aktivnost močno koncentrirana na Obali (Koper 2/3 prihodkov, sledi Sežana 11%)

SWOT - Prednosti

- Geostrateški položaj, obmorska lega.
- Močna, velika podjetja s povezovanjem z MSP in podpornimi institucijami tvorijo dinamiko razvoja.
- Podjetniška infrastruktura urejena ali v izvajanju.
- Univerza, razvit izobraževalni sistem (nove podporne ustanove in podporni programi).
- Nizka stopnja brezposlenosti in nižja stopnja revščine.
- Vzpostavljena mreža socialnih institucij, ki jo bo potrebno nadgrajevati in prilagoditi novim potrebam prebivalstva.
- Milo podnebje, naravne posebnosti, kulturna dediščina in krajina - privlačna za bivanje in razvoj turizma na podeželju.
- Zemljiški potencial za razvoj kmetijstva je velik, izhodišča za naravi prijazno kmetovanje.
- Možnost koriščenja obnovljivih virov energije (sonce, veter, biomasa).

SWOT - Slabosti

- Neenakomerna razvitost javne in informacijsko-komunikacijske infrastrukture.
- Neenakomerna gospodarska razvitost in naseljenost znotraj regije.
- Sodelovanje med podjetji (MSP) in RR sektorjem na nizki ravni, ne vpliva na razvoj inovativnega gospodarstva.
- Podjetniška infrastruktura in podporne storitve niso dovolj prilagojene in usklajene.
- Celotno okolje premalo naklonjeno inovacijam, premalo zanimanja za podjetništvo med mladimi.
- Izobrazbena struktura še vedno neugodna, pomanjkanje tehnično usposobljenega kadra, pomanjkanje delovnih mest za visoko izobražene.
- Vrzel med potrebami gospodarstva in izobraževalnim sistemom, pomanjkanje sodelovanja.
- Prebivalstvo v regiji stara, večja potreba po razvoju servisov in storitev namenjenih starostnikom.
- Pomanjkanje razvitejših javnih storitev in ustreznih prometnih povezav na podeželju.
- Zaraščanje krajine kot posledica opuščanja kmetovanja pomeni osiromašenje podobe podeželja in izgubljanje kmetovanju prilagojenih površin.
- Gostinska, infrastrukturna in druga turistična ponudba nepovezana.
- Urbani pritisk na obalno območje, ni definirano regionalno omrežje naselij kot osnova za skladnejši prostorski razvoj.
- Zaradi razpršenega načrtovanja prihaja do razprševanja finančnih sredstev kar pa slabša možnosti za izvedbo učinkovite infrastrukture.
- Zaostajanje na področju spodbujanja uporabe trajnostne energije.

SWOT - Priložnosti

- S povezovanjem podjetij in RR institucij povečati inovativnost gospodarstva in izobraževanja.
- Povezava in dopolnitev turistične ponudbe (podeželje, kultura, narava), skupna promocija.
- Prilagoditev in izboljšanje kakovosti zdravstvenih in socialnih storitev, osveščanje o zdravem življenjskem slogu.
- Zvišanje kvalifikacijske ravni aktivnega prebivalstva in pospeševanje zaposlovanja, vseživljensko učenje.
- Spodbujanje biološke in integrirane kmetijske pridelave ob hkratni skupni promociji in trženju.
- Razvoj sodobnih IK sistemov kot osnove za znanstveno raziskovanje, socialno dostopnost in gospodarski razvoj.
- Z razvojem javnega potniškega prometa zmanjšanje obremenjenosti zraka, okolja in nove priložnosti za turistični sektor.
- Vzpostavljene strukture čezmejnega sodelovanja za skladen razvoj čezmejnega območja (socialno področja, mobilnost, varovanje okolja, prenos znanj, sodelovanje mest).
- Koriščenje sredstev EU in drugih virov financiranja.

SWOT - Nevarnosti

- Zavlačevanje izgradnje prometne infrastrukture.
- Slabe notranje cestne povezave, počasen prehod na javne oblike prometa.
- Zaostajanje v razvoju, beg kakovostne delovne sile v bolj inovativna in dinamična okolja.
- Neprilagajanje javnih storitev potrebam prebivalcev regije .
- Neizvajanje, neuskkljenost in počasno sprejemanje okoljske zakonodaje.
- Zakonske zahteve glede izgradnje komunalne infrastrukture presegajo finančne zmožnosti občin.
- Izgradnja plinskega terminala bi imela močan vpliv na okolje in razvoj turizma.
- Neustrezna regulacija litoralizacije lahko povzroči degradacijo prostora.
- Neugodna demografska gibanja.